

UKRAINIAN LABOR NEWS

Published semi-weekly by
The Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.

Subscription \$4.00 a year.
Telephone: St. John 1465

"УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

видається для робочого людю —
виходить два рази в тиждень
визомом Видавничого Товариства
Українських Робітничих Вістей.

Передплата \$4.00 на рік.

Редакція за оголошення не відповідає.
Редакція рукописів не зберігає.

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

ДЕМОКРАТІЯ.

Питане про демократію є
зараз предметом великого
спору.

Що означає і чого хоче де-
мократія? Народоправство. Це
значить, що народ повинен
сам собою правити і не до-
зволити нікому над собою па-
нувати. Народ бажає по своїй
волі завідувати своїми спра-
вами та інтересами.

Тут слід зазначити, що по-
винні слова, в буквальному
розумінні, стоять поза скоб-
ками реальної дійсності і я-
вляються неосновним поня-
тем. Бо такого "народу", я-
кий зміг би сам собою пра-
вити, зовсім немає. Народ ді-
литься ся на класи визискувачів
і робітників, які не мають ні-
яких спільних інтересів, або в
кожному разі дуже мало, а
аж-ж одну загальну "власну",
спільну волю ніколи не можуть
мати. І наклади би ми по спра-
ведливості і по строгой ради-
кальним формам демократії,
здумали перевести вибори пар-
ламентарних заступників ро-
бітництва і буржуазії (відпо-
відно їх чисельній силі), то чи
дійсно могли би ті два ворожі
табори спільно правити дер-
жавою? Чи можуть вони ра-
зом іти, коли на ділі вони без-
пощадно себе поборюють, та
одні других у своїх змаганнях
паралізують?..

Коли кажемо "народ", то
маємо на думці народні маси,
в противності до послідовної
меншості. І такому народо-
ві, сим бідним, трудящим ма-
сам, сій пролетарській класі
власне і належить ся вся вла-
да, повна самоуправа. Про-
летаріат творить більшість,
значить інтереси сєї більшо-
сти повинні мати перевагу в
громадянстві і бути у владі.

Не може перемогти буржуа-
зія навіть тоді, коли би чи-
сила 10%, не можна з нею
спільно правити, бо се немо-
жливне до переведення, як не
адали ся всі спроби колиш-
ніх реформаторів, що хотіли
погодити інтереси працюючих
мас з капіталізмом. Понадто
по своїй чисельній перевазі
робітничий клас має повне
право на владу і пановане.

З двох зовсім собі проти-
лежних політичних течій тіль-
ки одна може заволодіти су-
часним життям. Тут спілки не-
має бути і не може!

Ми все критично ставили ся
до загального виборчого пра-
ва. Ми все говорили, що лю-
ди не є собі рівні, значить їх
права, також не можуть бути
рівні. Людина, що живе зі
свого капіталу, яка не працює,
а є паразитом, трутнем в сі-
мі громадянства, не може ма-
ти стільки прав, що робітник,
який працює своїх рук удер-
жує ціле суспільство.

Тільки така постановка є е-
тичною розв'язкою справи.
Без обиняків сказати можемо,
що ціль нашої політики, яка
йде через працю до відбудови
соціалістичного ладу — сто-
їть в'якій протилежності з ін-
тересами буржуазії. І хто
бере до будови дому таких
людей, яких метою є нищити
або визискувати працю тру-
дових мас, сей руйнує новий
лад громадянства.

Вже давно рішено, що ро-
бітничі маси, які стремлять до
політичної влади і заведення
соціалістичного ладу, не мо-
жуть іти одним шляхом з бур-
жуазією, яка захищає інте-
реси капіталу.

Тільки політична влада про-
летаріату є дійсна демократія,
але се є інша форма демо-

кратії, яка заступає життєві ін-
тереси широких працюючих
мас, яку Маркс назвав дикта-
турою пролетаріату, а яку ви-
знає тільки комунізм. Спро-
бу заведення такого ладу ма-
ємо вже в Паризькій Комуні
в 1871 році, але в житті пере-
вела його у великому масшта-
бі щойно совітська Росія.

"Вся влада — радам" — от-
се гасло сучасної Росії! Робіт-
ничі ради по містах і селян-
ські ради по селах — се еле-
мент, з якого збудоване пра-
вительство радянської репу-
бліки. Ради сповняють ріж-
нородні функції, є зарядами і
управами, вибирають місця у-
правління, творять робітничо-
фахові ради на заводах і фа-
бриках, десигнують своїх чле-
нів у професійні організації та
управління і посилають своїх
депутатів у виконавчі коміте-
ти. Депутати рад збирають ся
у загально радянській конгрес,
де вирішують ся загально по-
літичні справи пролетарської
країни, де порушують ся пита-
ння кожної галузі народного
хазяйства, з окрема як: про-
дукції, харчевих справ, кому-
нікації, охорони праці, плека-
ння здоров'я, народної освіти
і т. д. На такі конгреси виси-
лають ся всі місцеві совіти своїх
найкращих, досвідчених і тя-
мущих робітників, де вони
спільно обмінюють ся досві-
дом, знанем, обмірковують за-
гально робітничі справи і
спільно вирішують загально
пролетарські закони.

Такий рухливий апарат злад-
ив собі пролетаріат Росії,
щоби при його помочи заве-
сти нове громадянське жите,
збудувати новий суспільний
лад. Рівночасно ради є орга-
ном пролетарської диктатури.
Розуміть ся, що буржазія не
може брати ніякої участі в
радах, а тим самим позбавле-
но її виборчого права і учас-
ті в правительстві, для неї
прямо немає місця в пролетар-
ській державі. Тут наступила
її природна смерть.

Сей управляючий апарат,
котрий є рівночасно і прави-
тельством, збудований не на
особах, але оснований на пра-
ці; хто не працює, сей сам
виключає себе від спромози рі-
шати про долю свого краю і
народу. Наколи бувший ди-
ректор чи багатілий фабри-
ки згодив ся працювати як те-
хнічний управитель — очевид-
но під контролею робітничої
ради, — то тим самим він має
право на рівні з іншими ро-
бітниками фабрики брати у-
часть в радах і в управі. Так
само умово працюють: лікарі,
учителі, мистці творять окре-
му раду, яка рішає сама спра-
ви свого звання. Всі ради сто-
ять собі собою в тісному кон-
такті і в зв'язках зі широкими
трудящими масами, які їх кон-
тролюють, безупинно допов-
няють новими депутатами, я-
кі змінюють буйших членів,
попередно вибраних. Таким
чином дбаєть ся про те, що-
би ради не поробили ся новим
бюрократичним машина-
ми; а се можливе тільки тоді,
коли через інтензивне навча-
не і об'єднане збільшують ся
кадри всесторонно освічених
процуповників, тоді знане не є
монополією одних, а власно-
стю всіх.

В світлі сього справжнього
самоурядованя народу — всім
стає ясно, як справді мало дає
демократичний парламент —
народові. В дійсності парла-
мент є правительством, який
раз на чверть року або раз на
рік збираєть ся на наради, де
виголошуєть ся довгі, краспо-
річчіві промови, і де обіцяни-
ми і дрібними уступками здо-
буває собі правительством в го-
лосованні потрібну більшість.
Тим способом вибрані послы
позбавляють ся зручно безпо-
среднього впливу мас, даючи
впливати тільки на себе один
на другого, самі розпоряджа-
ють державою, на протязі за-
конодавчого періоду сесії пар-
ламенту, виголошують довгі
промови і устанавляють зако-
ни.

Однак їх всемогутність тіль-
ки позірна, бо ціла управа спо-
чиває в руках урядництва, бю-
рократії, яка всезадно пра-
вить народом. Так звааний по-
діл влади на законодавче і ви-
конуюче тіло є в демократич-
ній республіці тільки зручним

средством для панованя над
масами, яким ніби то залишу-
єть ся самоуправа, парламент,
а в дійсності віддаєть ся їх
під пановане всезильного ка-
піталу. А найкращим дока-
зом сього є Франція, Америка
і Швайцарія, де мимо всяких
демократичних установ, капі-
тал і далі визискує робітничі
маси і над ними всезадно па-
нує. В супереч тезам загаль-
ного виборчого права, там ма-
єть ся безсилні і неспосібні
небуди змінити; там народні
маси майстерно гнобять чи-
новництво при помочи парла-
менту і "парламентарного"
правительства. А маси мо-
жуть тільки відозвати ся в ча-
сті виборчої кампанії, тут то-
там вилізати на своїх заступ-
ників, але і тут зводять ся їх
воля до протестів і погроз у
виборчих промовах, резолю-
цій і програмах. Бо коли но-
вобрані "заступники наро-
ду" схочуть задовольнити ро-
дну волю, то їх зараз втя-
гаєть ся у парламентарне ба-
гно, загрожують ся парламен-
тарною дисципліною, регула-
ціями, а закулісові торги, ін-
триги і вимовні старі політи-
кани їх заштькують, а "пар-
ламентарне" правительство
протії більшості знова є ма-
ло залежне від народної волі.

А знову правительством є зо-
всім безсилне супроти кріп-
кого союзу, який творить бю-
рократія і капітал, а які вла-
стиво становлять верховну
владу, що і зовсім чужа інте-
ресам і потребам народних
мас. Парламентарна влада є
властиво деревляним коником
фахових політиків, які довги-
ми промовами по "думах-пар-
ламентках" обстоюють інте-
реси капіталу. Сих політиків
страхає большевизм, бо де
вони тоді подіють ся? Що бу-
де, коли замість довгих про-
мов — треба буде працювати,
а до чого вони і неспо-
сібні, ні охоти не мають...

Антін Паннекук.

ХТО І ЯКУ КУЛЬТУРУ
НЕСЕ НА УКРАЇНУ.

Мартовська революція 1917
року захопила Україну в над-
звичайно тяжкому культурно-
му стані.

Царський режим довів до о-
утупи народні маси, безгра-
мотність майже поголовна,
відсутність на рідній мові
школ, книжок, газет не тільки
соціалістичних, а і буржуаз-
них, здебільшого вороже до
народу й чуже йому по духові
учительство, котре напружало
всі сили, щоби зросійшити у-
країнський народ, приспана
навіть загда про минуле, по-
вне боротьби, за національні
і соціальні права — все се було
зроблено царсько-жандар-
мською Росією ніби навмисно,
щоби справділи ся слова
великого поета і народного бор-
ця Т. Шевченка:

"... І в огні

Пі одкраденого збудуть"...

І справді, Україна була: роз-
буждена в огні, окрадена, ви-
снажена вкрай економічно, по-
збавлена прав національних і
соціальних. І в такому стані
треба було ставати негайно до
боротьби за сї права. Треба
було озброюватись всіми за-
соби до сєї боротьби і оди-
ним з найважливіших з сих за-
собів — знанем.

Сю потребу розумів і народ
і провідники революції і кож-
ний з останніх старав ся сей
засіб використати згідно з
своїми завданнями.

Тепер, коли минуло вже
майже чотири роки револю-
ційного життя на Україні, коли
Україна вже очищена від навал
ріжних контрреволюційних
сил, ми можемо сказати, хто
за сей час і яку культуру ніс на
Україну.

Почнемо отже з Української
Центральної Ради.

Повставши, з початку, на
принципі представництва від
ріжних українських груп, без
ріжних соціальних поглядів,
Центральна Рада не являлась
визначальною волею всього на-
роду і обмежувалась боротьбою з
російським центральним уря-
дом Керенського за вплив свій
на Україні (в досить вузьких
межах). Пізніше, реоргані-

зована на основі виборчого
права від асього населеня У-
країни, провадила ту-ж бо-
ротьбу, що й раніше. Що-ж
до культурної роботи, то зро-
била надзвичайно мало, бо не
мала до того ні матеріальних
засобів, ні апарату відпо-
відного, ні потрібної до сього
авторитетності. Народ голо-
сно домагав ся заведення у се-
бе освіти, але те тільки й здо-
був, що сам собі утворив.

Справді, Україна відкрилась
цілою сіткою шкіл, як низших
та середніх, але заслуга в
тому Центр. Ради найменша,
бо всі ті школи провадились
самим народом на власні ко-
шти, власними силами, а цен-
тральний апарат — Міністер-
ство Народної Освіти не спро-
могло навіть поставити на
відповідний ґрунт справу по-
станова шкільних книжок і лі-
тератури взагалі для сих шкіл.
Найцінніші бажання пооди-
них людей в сьому напрямку
параляжувались бюрократиз-
мом, який відразу запанував
в таких установах, як Мин.
Нар. Осв. і т. п. Що-ж торка-
єть ся спроб поставити діло
народної освіти згідно з вимо-
гами часу, то про се й мови не
було. У всьому почувалась
нерішучість, безпомічність, не-
свідомість і незнане свого ді-
ла.

Історичним ходом поїд-
и Центр. Рада уступила і владу
перейняв, за поміччю німецьких
юнкрів, царський генерал
Скоропадський.

Вінний слуга царя Микола
II, він оточив себе відразу на-
чорнійшою своєю контре-
волюціонерів, котрі зладна
звикли думати, що на народ-
ній темноті держать ся трони
деспотів царів і, звичайно,
старались зладити прагнене
народу до освіти. Принцип був
той самий що й за царя — о-
світа для панів, для буржуїв,
що-ж торкаєть ся демократич-
ної робітництва, то в найбруталь-
ніший спосіб закривались на-
віть ті культурно-освітні уста-
нови, котрі утримувались са-
мими робітниками. Іменуючи
себе урядом України, сї геть-
манські міністри не тільки не
літримували української куль-
тури, а навпаки, боролись ві-
си силами з нею і всю роботу
провадили в напрямку будови
єдиної неділної бюрократич-
ної Росії, де би не було місця
жодній національній культурі.

Повалений народним поста-
нем Скоропадський уступив,
втікаючи з своїм чорнотен-
ством з Києва і владу об'єднав
Директорія. Але, з одного
боку недовге пановане її на
Україні, з другого петлюрів-
щина і отаманщина, яку так
докладно схарактеризував Т.
Винниченко в своїй праці "Ві-
дроджене Нації", витисли на-
віть думку про якусь культу-
ро-просвітну роботу на Украї-
ні. Будучи по суті ворогами
народних домагань, сї темні
герої петлюрівщини весь час
удавали, що їх болить діло на-
родної освіти, кричали на всіх
перехрестках, що вони нічого
не пожаляють, щоби забезпе-
чити культурно-просвітну ро-
боту серед народу. І що-ж во-
ни на ділі зробили?

Замість освіти отаманщина
зганяла така зване міні-
стерство преси і пропаганди,
якому віддала культурний
провід на Україні. Обсиджене
бездарними малоромантич-
ними людьми, ворогами соціаль-
ного руху, се міністерство, на
чолі з міністром судентом пер-
шого курсу і його товаришем
шофером, провадило цілий
час боротьбу з власним наро-
дом і своїми невідомими
прокламаціями мало надію спни-
ти ту грізну силу, що в бо-
ротьбі за соціальні ідеали ці-
лий час мела і мете сих пан-
ків, як непотрібних паразитів,
що засіли на його організмі.

Се, з дозволу сказати, міні-
стерство дійшло до того в
своєму нахабстві, що заборони-
ло до вистави ті пєси Т.
Винниченка, які були дозволе-
ні навіть за царського режі-
му, заборонило тому, що во-
рзні зладили йому занадто рево-
люційним. Яку-ж після сьо-
го культурну роботу сї люди
могли провадити? Що вони
могли дати народові за ті мі-
ліони, котрі відсилав їм ще-
реду рукою петлюрівський у-
ряд? — Доброго нічого.

Ними видавались бездарні
прокламації, яких ніхто не чи-
тав. Заборні плякати, направ-
лені проти комуністичного ру-
ху. Школи-ж лишали ся без
книг, без жадних засіб, а
здебільшого і без учителів, бо
останнім уряд Петлюри не зна-
ходив потрібним давати засо-
би навіть на прожитє. І тут
спроби окремих людей і ін-
ституцій дати на Україну кни-
гу наивисше тормозили ся пе-
тлюрівськими міністрами і а-
гентами. Так напр. за кордо-
ном лежать мільони книжок
для шкіл, але петлюрівський
уряд не допускає їх на Украї-
ну і гроші потрібні на спрова-
джене сих книг на Україну ви-
дають ся за кордоном ріжни-
ми Мартосами і Супрунами
вським прохвостам шарлата-
нам, злодіям, видавцям кон-
тревольційних органів і т. д.

Петлюрівський уряд не тіль-
ки не віс на Україну освіти,
не тільки не підняв культури,
а зруйнував і те, що було.
Школи здебільшого стояли за-
чиненими аж до часу зливи
сього, сумної слави, "головно-
го отамана" з польськими
контрреволюціонерами. По-
части школи відчинились, але
не для науки, а для постанов
польських солдат. Таку осві-
ту приніс на Україну Петлюра
з своїми сподвижниками.

Пишучому сї рядки доводи-
ло ся бути свідком тої руїни на-
культурного полі, яка поста-
ла в наслідок панованя Петлю-
ри, і те, що він бачив, не під-
даєть ся описови.

Ще гіршої долі зазнала у-
країнська наука і культура в
часи панованя Денікіна. Пе-
тлюра зі своїм урядом, не ро-
блячи нічого доброго на куль-
турній полі, хоч свідомо і на-
вмисно не нищили того, що було
придбано не ними. Денікін
же постав свідомо проти у-
сїєї української культури. Школи
замикано насильно, учителів
України розстрілювано, вся
преса була заборонена. Одних
українських книг сим цар-
ським лакеєм і його білогла-
виському наголові було спле-
дено і знищено на Україні не
десять мільонів карбован-
ців.

Отже зі сказаного ми бачи-
мо яку культуру роботу про-
вадили на Україні сї всі ті не-
прошені опікуни.

Найменше відомостей мали
ми про культурно-просвітний
стан на Україні за часи радян-
ського ладу. Тільки останні
ми часами одержали ми з Ки-
єва листа і часописи, а також
переслухали багатьох свідків
тамошнього життя і се дає нам
змога поділитись своїми вра-
женнями з нашими товариша-
ми.

З самого початку нас, від-
битих силою обставин від
тамошнього життя, вражає о-
днє: як сї люди, що на протя-
зі всього часу ведуть бороть-
бу спільно з російським сові-
тською республікою проти всьо-
го світа збройно, можуть уді-
ляти стільки часу на культу-
ро-просвітну роботу? Як мо-
же голодний і холодний робо-
тник, позбавлений під бльока-
дою цілого світа всього необ-
хідного при саботажі інтелі-
генції творити культуру? Чи
може той, що вчора ще хо-
див за плугом, або стояв за
фабричним станком, без фа-
ховців, на руїнах старого ст-
ворити щось нове на культурно-
просвітній полі?

Дійсність стверджує, що так.
Може. Правда, тут нема і слі-
ду старого, але нема вражає
нам своєю сілою.

Пролетаріат і трудове селян-
ство, азявши в свої руки до-
ло свого життя, порвали все з
тою культурою, що творилась
за панованя буржуазії і при-
ступили до творення нової, сво-
єї власної, пролетарської куль-
тури. Не легка се робота, але
те, що вже зроблено на почат-
ках, свідчить, що справа стоїть
на добром ґрунті.

Свідомість того, що тільки
освічена людина може бути
справжнім творцем життя, від-
разу примусила передових
борців за комуністичний лад
подбати про те, щоб наука бу-
ла приступною не тільки небо-
гатым вибраним, як се було
за буржуазного ладу, а всім
без виключеня. З листів і га-
зет довідуюмо ся, що на Украї-
ні кипить культурно-просвіт-
на робота.

Так наприклад, в арміях по-
всіх частинах зорганізовано
школи 1-го та 2-го ступня,
де в часи, вільні від роботи,
ведеть ся навчане. Кожному
грамотному виняєть ся в обо-
в'язок навчати неграмотних.
На фронті організовані цілкі
лекції, клуби, де відбувають
ся концерти, мітинги, розпо-
ви й навчання.

Зорганізовано театри, вида-
ють ся в мільонах екземплярів
плякати, портрети діячів ре-
волюції та листівки і сим усім
безплатно користують ся че-
рвої війська.

З сих коротеньких витягів
видно, що в армії при найтяж-
ших умовах її бойового житя
на культурний бік звернено як
найбільшу увагу і робить ся
все можливе для освіти сих
борців за нове жите. І мимо-
волі спадає на думку порівна-
не: Яка ріжниця з тою ар-
мією, котру ми знали за
часів царизму? Там не
смії слова з уст випустити,
будь опудалом, слухняним
льокаєм — тут вчись, говори,
виступай на мітингах, в деба-
тах, готовь ся до активної у-
часті в творенні нового житя.

Ще більше вражає роблять
справозданя про культурно-
просвітну роботу в містах.

Довідуюмо ся, що в Києві і-
стнує і провадить роботу У-
країнська Академія Наук, А-
кадемія Мистецтва, універси-
тет, робітничо-селянський уні-
верситет, курси по соціально-
му вихованню для підготовки
робітників-учителів у дитя-
чих садках, клубах та майда-
нах. Функціонує пролетар-
ський університет. Заняття йо-
ро відбувають ся в червоному
будинку (Унів. св. Володими-
ра). Курс навчання двохріч-
ний. Робітники університету
поділені на секції — украї-
нську, російську, жидівську і
польську, згідно з їх бажанем
слухати лекції в тій чи іншій
мові. Робота провадить ся ве-
чером.

З цілого ряду міст України
(Сміла, Кременчук, Зміїв, Чер-
нігів) телеграфують, що й
там кипить робота і що місце-
ве учительство йде на зустріч
радянській владі і інтензивно
працює по переведенню в жи-
те принципів єдиної трудової
школи. Для нижчої освіти у-
діляєть ся ще більше уваги і
тому, хто хоче працювати, на-
стає ся як найширша ініція-
тива. Досить вказати на те,
що в одному Києві до вступу
ІІІ Інтернаціоналу, якого конгрес
розпочиєть ся за кілька днів.
Екзекутивний Комітет Кому-
ністичного Інтернаціоналу за-
прошує нас негайно взяти у-
часть в конгресі, не пересу-
джуючи наперед справи, яке
становище займе опісля пар-
тія.

В конгресі маємо взяти у-
часть в дорадному характері
в цілі товаришеского інформо-
вання. Одержана сьогодні де-
пеша з Берліна уповажнює
взяти участь в конгресі ні-
мецьких незалежних соціаль-
нах на тих самих умовах.
Просимо національну раду у-
поважнити нас дати притакую-
чу відповідь на запрошене
комуністичного Інтернацио-
налу.

За депеша Кашена і Фрос-
ара викликала живу дискусію
в французькій соціалістичній
радї. Комуністичне крило
французької соціалістичної
партії устали тов. Рапапорта
заявило, що його становище
є таке саме, як було на шут-
гарському конгресі. Праве
крило, заступлене Реноделем,
заявило ся, що Кашен і Фро-
сар мають взяти участь в мо-
сковському конгресі. При сьо-
му однак належало би оби-
слати також женецький кон-
грес II Інтернаціоналу в тако-
му самому характері, щоби не
тратити контакту з західною
Європою.

Характеристична була зая-
ва соціалістичного центра.
Льонге є сего погляду, що
треба взяти участь для інфор-
мованя в московському кон-
гресі, бо зародки відновлен-
ого Інтернаціоналу лежать в
Москві.

Приступлено до голосованя.
За участю Кашена і Фросара
в московському конгресі в до-
радному характері віддало
свої голоси 2.735 делегатів. За
участю в женецькому конгресі
голосувало 454 делегати.
1.362 делегати здержало ся
від голосованя, а неприсутних
було 20 делегатів.

Так отже французська соці-
алістична партія, подібно як
і німецькі незалежні соціалі-
сти, беруть офіційно у-
часть в московському комуні-
стичному конгресі в дорадно-
му характері.

тедів цілком виразні: доско-
нале знане української мови і
прихильність до ідей трудо-
вого вихованя, щоби юнаки,
скінчивши школу, не виходи-
ли паніччями, урядовцями і не
тікали у великі міста, а осіда-
ли тут серед своїх селян, по-
вертаючи селу ті культурні
вартости, які одержали вони
через школу. Село вимагає
не тільки соціальної а і куль-
турної рівності і горе горо-
дьянам, коли вони збережуть
старий мур між селом і мі-
стом".

Трудно в газетній статі зро-
бити більше витягів для харак-
теристики роботи на Україні,
але й сього досить, щоби по-
казати, що там робить ся.
Безперечно робота ся злуче-
на з великими труднощами,
навіть не обходить ся часом і
без перепон, але і ідеї і про-
грама комуністів можуть бу-
ти певною запорукою, що
вийшовши переможем в бо-
ротьбі з ворогами радянської
України, пролетаріат і трудове
селянство покажуть світові
дійсно нове чудо в своїй твор-
чій роботі на культурній ни-
ти.

Всі-ж ті тормози, які несуть
на Україну Скоропадський,
Денікін, Врангелі, Петлюри і
другі